

ЕРЕЖЕЛЕР МІНДЕТТІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ САҚТАНДЫРУ

1-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. «АСКО» сақтандыру компаниясы акционерлік қоғамының Міндетті экологиялық сақтандыру ережелері (бұдан әрі - Ережелер) міндетті экологиялық сақтандыру шарттарын (бұдан әрі - сақтандыру шарты) жасасу тәртібін және олар бойынша төлемдер шарттарын анықтайды.

Міндетті экологиялық сақтандыру шарттары 2005 жылғы 13 желтоқсандағы № 93-III «Міндетті экологиялық сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес белгіленеді.

Сақтандыру шарты бойынша сақтанушылар - қоршаған ортаға қауіпті шаруашылық және басқа да қызмет түрлерімен айналысатын заңды тұлғалар мен азаматтар.

1.2. Міндетті экологиялық сақтандыру – апат салдарынан қоршаған ортаға келтірілген залал нәтижесінде туындайтын міндеттемелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілік туындаған жағдайда жеке және/немесе заңды тұлғалардың (Сақтандырылған тұлғалардың) заңды мүдделерін мүлктік қорғау жөніндегі қатынастар жиынтығы.

Қоршаған ортаға келтірілген залал- көрсетілген табиғи ортаның компоненттеріне келтірілген залал 133, 134 және 135-баптарегер оларды қалпына келтіру шараларын қолданбай, ақылға қонымды мерзім ішінде бастапқы күйге келтіру мүмкіндігі болмаса, Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі.

Табиғи ортаның құрамдас бөліктеріне келтірілген залал- табиғи орта компоненттерінің жай-күйінің тікелей немесе жанама түрде өлшенетін теріс өзгерісі немесе олардың тұтынушылық қасиеттерінің немесе пайдалы қасиеттерінің өлшенетін нашарлауы.

Негізгі күй- қоршаған ортаға зиян келтірілмеген жағдайда табиғи ортаның құрамдас бөлігінің жай-күйі.

Экологиялық қауіпті шаруашылық және өзге де қызмет түрлерін жүзеге асыратын жеке және (немесе) заңды тұлғалардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігі- экологиялық қауіпті шаруашылық және басқа да қызмет түрлерін жүзеге асыратын жеке және (немесе) заңды тұлғалардың апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалды жою жөніндегі жауапкершілігі.

Экологиялық қауіпті экономикалық және басқа да қызмет түрі- апат болған жағдайда қоршаған ортаға зиян келтіруі мүмкін жеке және/немесе заңды тұлғалардың қызметі.

Апат- ғимараттардың, құрылыстардың және (немесе) техникалық құрылғылардың қирауы, бақылаусыз жарылыс және (немесе) қауіпті (зиянды) заттардың шығарылуы.

Үшінші тараптар- міндетті экологиялық сақтандырудан туындайтын рәсімдерге қатысатын құқықтық қатынастардың субъектілері.

Қалпына келтіру- қоршаған ортаға келтірілген залалды табиғи ортаның құрамдас бөлігін қалпына келтіру немесе қайта өндіру арқылы немесе қоршаған ортаға келтірілген залалды толығымен немесе ішінара өтеу мүмкін емес жағдайда табиғи ортаның осындай құрамдас бөлігін ауыстыру арқылы қоршаған ортаға келтірілген залалды жою жөніндегі шаралар кешені.

1.3. Сақтандыру шарты бойынша пайда алушы - Сақтандырушы немесе қоршаған ортаға келтірілген залалды, оның ішінде сақтандыру төлемі есебінен жоюға міндетті басқа тұлға.

2-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ НЫСАНЫ

2.1. Міндетті экологиялық сақтандырудың объектісі - Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасында белгіленген апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалды жою міндеттемесімен байланысты экологиялық қауіпті шаруашылық және басқа да қызмет түрлерін жүзеге асыратын тұлғаның мүліктік мүддесі.

3-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАЛАРЫНЫҢ ТІЗІМІ

3.1. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру оқиғасы апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалды жою (қалпына келтіру) бойынша Сақтандырушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің басталу фактісі ретінде танылады.

3.2. Сақтандыру оқиғасының орын алуын, сондай-ақ одан келтірілген залалды дәлелдеу міндеті Сақтандырушыға (Пайда алушыға) жүктеледі.

4-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН АЛЫСТЫРУЛАР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

4.1. Егер сақтандыру оқиғасы келесі себептер бойынша орын алса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады:

- әскери әрекеттер, азамат соғысы, кез келген түрдегі халық толқулары, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер;
- табиғи төтенше жағдайлар.

4.2. Сақтандыру шарты қызмет түрі экономикалық және басқа да қызметтің экологиялық қауіпті түрлерінің тізбесіне кірмейтін жеке және/немесе заңды тұлғалармен жасалмайды.

5-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ СОМАЛАРЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ

5.1. Сақтандыру сомасы – сақтандыру оқиғасы басталған кезде сақтандырушы сақтандыру төлемін жасауға міндеттенетін ақшалай сома.

5.2. Сақтандыру сомасының мөлшері тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шартында белгіленеді, бірақ сақтандыру сомасының мөлшері мынадан кем болмауы тиіс:

- 5000 есеайлық есептеу көрсеткіші тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген, жеке кәсіпкер болып табылатын жеке тұлғамен сақтандыру шарты жасалған күнге;

- заңды тұлғамен сақтандыру шартын жасасқан күнге тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 65 000 еселенген мөлшерінде.

6-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ

- 6.1. Сақтандыру шарты сақтандырушының сақтандыру полисін электрондық түрде беруімен жасалады.
- 6.2. Сақтандыру шарты Сақтандырушыға жазбаша өтініш беру немесе Сақтандырушы мен Сақтандырушы арасында цифрлық ресурстармен алмасу арқылы жасалуы мүмкін..
- 6.3. Сақтандыру шарттарын электрондық түрде жасасу және олар бойынша сақтандыру талаптарын реттеу кезінде дерекқорды жасайтын және жүргізетін ұйым, Сақтандырушы және Сақтандырушы (сақтандырылушы, пайда алушы) арасында сандық ресурстармен алмасу үшін Сақтандырушының интернет-ресурсы және/немесе сандық жүйесі пайдаланылады.
- 6.4. Сандық ресурстармен алмасу арқылы сақтандыру шартын жасасқан кезде, егер сақтандыру шартында басқаша көзделмесе, сақтандыру шарты Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысын төлеген күннен бастап жасалған болып саналады (сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеген жағдайда бірінші сақтандыру төлемі).
- Сақтандырушының цифрлық ресурстарын алмасу арқылы сақтандыру шартын жасасқан кезде, Сақтандырылушы сақтандыру шарттары мен талаптарын қарап шыққаннан кейін сақтандыру сыйлықақысын (бірінші сақтандыру төлемін) төлейді, осылайша ұсынылған шарттар мен талаптар бойынша осы қосылу шартын жасасуға келісімін растайды.
- 6.5. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу тәртібі мен мерзімдері сақтандыру шартымен белгіленеді.
- 6.6. Қоршаған ортаға қауіпті экономикалық немесе басқа қызмет түрін бір нысанның екі немесе одан да көп иелері жүзеге асырған кезде, олардың кез келгенімен сақтандыру шарты жасалады, онда сақтандыру полисінде сақтандырылған ретінде нысанның барлық иелері көрсетіледі.

7-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ

- 7.1. Сақтандыру шарты күшіне енген күннен бастап кемінде он екі ай бойы жарамды.
- Сақтандыру шарты Заңға және Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасына сәйкес қоршаған ортаға келтірілген залалды жоюға міндетті тұлғаларға қолданылады.
- 7.2. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі келісімшарттың мерзімімен сәйкес келеді. сақтандыру.
- 7.3. Сақтандыру шартының қолданылуы, егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта басқаша көзделмесе, Қазақстан Республикасының аумағымен шектеледі.
- 7.4. Сақтандыру шарты сақтандыру шартында көрсетілген күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

8-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ (САҚТАНДЫРЫЛҒАН АДАМНЫҢ) ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

- 8.1. Сақтандырушының (сақтандырылған адамның) келесі құқықтары бар:**
- 8.1.1. Сақтандырушыдан міндетті экологиялық сақтандыру шарттарын, сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;
- 8.1.2. апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалды жою (қалпына келтіру) құнын бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны тарту;
- 8.1.3. апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалды жою (қалпына келтіру) құнын бағалау нәтижелерін және Сақтандырушы (оның ішінде Сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы) немесе тәуелсіз сарапшы төлеген сақтандыру төлемінің сомасының есептеулерін қарау;

8.1.4. сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу(бұл құқық тек сақтандырылған адамға ғана қолданылады);

8.1.5. берілген ерекшеліктерді ескере отырып, Сақтандырушымен хабарласыңыз22-1-бапСақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді шешу үшін заңға немесе сақтандыру омбудсменіне немесе сотқа жүгінуге;

8.1.6.«Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, өтінішті және қоса берілген құжаттарды сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы немесе Сақтандырушы арқылы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі, басқа да бөлек құрылымдық бөлімшесі, интернет-ресурсы арқылы) жіберу;;

8.1.7. Заңда көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға.

8.2. Сақтандыру полисін ұстаушы мыналарға міндетті:

8.2.1. сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын төлеуге;

8.2.2. Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы хабарлау;

8.2.3. сақтандыру оқиғасының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарлау;

8.2.4. апат болған жағдайда, қоршаған ортаға келтірілуі мүмкін залалды болдырмау немесе азайту үшін тиісті жағдайларда ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қабылдау;

8.2.5 қоршаған ортаға зиян келтірген апат және зардап шеккендер туралы тиісті органдарға (мемлекеттік өрт сөндіру қызметі органдарына, жедел жәрдем қызметіне, төтенше жағдайлар қызметтеріне, уәкілетті органға) олардың құзыреттерін ескере отырып хабарлауға;

8.2.6. сақтандыру жағдайының орын алуына жауапты тұлғаға қарсы талап арыз беру құқығының Сақтандырушыға ауысуын қамтамасыз ету.

8.3. Сақтандыру шартында Сақтанушының (Сақтандырылушының) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмейтін басқа да құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

9-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

9.1. Сақтандырушының мыналарға құқығы бар:

9.1.1. сақтандыру шартын жасасу кезінде, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде және Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасында көзделген ақпараттан басқа, Сақтандырушыдан Заңға сәйкес сақтандыру шартын жасасу үшін қажетті ақпаратты, соның ішінде бұрынғы сақтандыру шарттары, сақтандыру оқиғалары және сақтандыру төлемдері туралы ақпаратты беруді талап етуге;

9.1.2. тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан олардың құзыреттерін ескере отырып, сақтандыру оқиғасының орын алғанын, қоршаған ортаға келтірілген залалдың сипаты мен көлемін растайтын құжаттарды сұрау;

9.1.3. Сақтандырушыдан және Сақтандырылушыдан қоршаған ортаға зиян келтіру қаупін бағалау үшін қажетті толық және сенімді ақпаратты, орын алған сақтандыру оқиғасының себептері, көлемі және салдары туралы ақпарат алу;

9.1.4. сақтандыру жағдайының басталу себептері мен басқа да мән-жайларын анықтау үшін қоршаған ортаға келтірілген залалды жою (қалпына келтіру) құнын бағалау;

9.1.5. апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалдың көлемін бағалау және сақтандыру оқиғасы болған жағдайда сақтандыру төлемінің мөлшерін анықтау үшін тәуелсіз сарапшыны тарту;

9.1.6. сақтандыру оқиғасы басталғанға дейін және одан кейін Сақтандырылушы жүзеге асыратын қоршаған ортаның жай-күйі мен экологиялық қауіпті шаруашылық және басқа да қызмет түрлерін өз бетінше зерттеу жүргізуге;

9.1.7. Заңның 21-бабында көзделген жағдайларда қоршаған ортаға зиян келтіргені үшін жауапты тұлғаға қарсы талап арыз беру құқығын беру;

9.1.8. көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлеуден бас тартуға 22-бап Заң.

9.2. Сақтандырушы мыналарға міндетті:

9.2.1. Сақтандырушыны міндетті экологиялық сақтандыру шарттарымен, соның ішінде сақтандыру шартынан туындайтын құқықтар мен міндеттермен таныстыру;

9.2.2. сақтандыру шарты жасалғаннан кейін, Сақтандырушыға сақтандыру шартының жасалғаны туралы хабарлама түрінде электрондық полис беру;

9.2.3. міндетті экологиялық сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қамтуының қолданылу кезеңінде болған сақтандыру оқиғасы (сақтандыру оқиғасы болып саналатын оқиға) туралы хабарлаған кезде, оны дереу тіркеп, қаржы нарығы мен қаржыны реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға осы сақтандыру оқиғасы (сақтандыру оқиғасы болып саналатын оқиға) туралы ақпаратты ұсыну.ұйымдар;

9.2.4. өтініш берушіге ұсынылған құжаттардың толық тізімі мен олардың қабылданған күні көрсетілген анықтама беру;

9.2.5.Сақтанушының немесе оның өкілінің жазбаша өтініші бойынша апаттан туындаған қоршаған ортаға келтірілген залалды жою (қалпына келтіру) құнын бағалауды жүргізу, сақтандыру төлемінің сомасын есептеуді көрсететін сақтандыру есебін жасау және оны Пайда алушыға қарау үшін ұсыну;

9.2.6. сақтандыру оқиғасы басталған кезде, Заңда белгіленген тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүргізуге;

9.2.7. сақтандыру оқиғасы болған жағдайда апат салдарынан қоршаған ортаға келтірілген залалды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтандырушыға (Пайда алушыға) оның шеккен шығындарын өтеу;

9.2.8. сақтандырудың құпиялылығын қамтамасыз етуге;

9.2.9. сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылданған жағдайда, шешім қабылданған күннен бастап он күн ішінде Сақтандырушыға бас тарту себептерін жазбаша негіздеуін жіберу.және Сақтандырушының (Сақтандырылған адамның, Пайда алушының) Қазақстан Республикасы заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, келіспеушіліктерді шешу үшін сақтандыру омбудсменіне жүгіну құқығы туралы хабарлама;

9.2.10. Сақтандырушыдан (пайда алушыдан) өтініш түскеннен кейін, Сақтандырушының (пайда алушының) талаптарын қарастыру және дауды шешудің одан әрі тәртібін көрсететін жазбаша жауап беру;

9.2.11. Сақтандыру омбудсманына жіберілген Сақтандырушыдан (Пайда алушыдан) өтініш түскеннен кейін, осы өтінішті, сондай-ақ оған қоса берілген құжаттарды алынған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде сақтандыру омбудсманына жіберу.

9.3. Сақтандыру шартында Сақтандырушының Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмейтін басқа да құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

10-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ БОЙЫНША САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ӘРЕКЕТТЕРІ

- 10.1. Сақтандыру оқиғасының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарлау;
- 10.2. апат болған жағдайда, қоршаған ортаға келтірілуі мүмкін залалды болдырмау немесе азайту үшін берілген жағдайларда ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қабылдау;
- 10.3. қоршаған ортаға зиян келтірілген апат және зардап шеккендер туралы тиісті органдарға (мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдарына, жедел жәрдем қызметіне, төтенше жағдайлар қызметтеріне, уәкілетті органға) олардың құзыреттерін ескере отырып хабарлауға міндетті.

11-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫНЫҢ ОРЫНДАҒАНЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫНДАР МӨЛШЕРІН РАСТАУШЫ ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗІМІ.

- 11.1. Сақтандыру төлемін алуға арналған өтінішке келесі құжаттар қоса беріледі:
- 11.1.1. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасына сәйкес бекітілген қалпына келтіру бағдарламасының көшірмесі;
- 11.1.2. сақтандыру оқиғасы болған кезде қоршаған ортаға келтірілген залалды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтандырушының жұмсаған шығындарын растайтын құжаттар (егер бар болса);
- 11.1.3. белгілі бір жағдайларда - сақтандыру жағдайының орын алуы үшін Сақтандырылған тұлғаны жауапты деп тану туралы сот шешімі.
- 11.2. Егер Сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қосымша ақпарат қажет болса, ол басқа құжаттарды ұсынуды сұрауға құқылы.
- 11.3. Құжаттарды қабылдаған сақтандырушы өтініш берушіге ұсынылған құжаттардың толық тізімін және олардың қабылданған күнін көрсететін анықтама беруге міндетті.
- Егер Сақтандырушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) сақтандыру төлемін электрондық түрде сұратса, Сақтандырушы оған осы анықтаманы электрондық түрде бере алады.
- 11.4. Сақтандыру жағдайының орын алу фактісін және Сақтандырушының Сақтандырушының (Пайда алушының) қоршаған ортаға келтірген залалын жою мақсатында өтеуге жататын төлем сомасын растайтын құжаттар жеткіліксіз болған жағдайда, өтініш берушіге оларды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде жетіспейтін және (немесе) дұрыс ресімделмеген құжаттардың толық тізімін көрсете отырып, хабарлау.

12-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

- 12.1. Сақтандыру төлемі – сақтандыру оқиғасы басталған кезде төленетін ақша сомасы.
- 12.2. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы талап Сақтандырушыға Сақтандырушы немесе Пайда алушы жазбаша түрде, соның ішінде Сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттар қоса берілген кезде беріледі.
- Сақтандырушының өтініші бойынша өтініш беруші Сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті түпнұсқа құжаттарды ұсынуға міндетті, Сақтандырушының қолжетімділігі бар мемлекеттік органдардың дерекқорларында және/немесе ақпараттық жүйелерінде электрондық түрде қолжетімді құжаттарды қоспағанда.
- 12.3. Сақтандыру төлемінің мөлшерін Сақтандырушы қоршаған ортаға келтірілген залалды жою (қалпына келтіру) құнына сүйене отырып, Заңның 7-бабының 2-тармағының ережелерін ескере отырып анықтайды.

12.4. Сақтандыру төлемі апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалды жою (қалпына келтіру) құнынан аспауы тиіс.

12.5. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы Ережелердің 11-бөлімінде көрсетілген құжаттарды алған күннен бастап отыз күн ішінде жүзеге асырады.

12.6. Сақтандыру төлемі уақтылы төленбеген жағдайда, Сақтандырушы Пайда алушыға Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде айыппұл төлеуге міндетті.

12.7. Сақтандыру төлемі Сақтандырушының (Пайда алушының) жазбаша өтініші немесе нотариалды куәландырылған сенімхат бойынша жұмысты орындаған (орындап жатқан) және апат салдарынан келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалды жою бойынша қызметтер көрсеткен (көрсетіп жатқан) тұлғаға тікелей төленуі мүмкін.

12.8. Сақтандыру төлемінің сомасына Пайда алушы дауласқан жағдайларда, Сақтандырушы сақтандыру төлемін аталған тұлғалардың ешқайсысы дауласпаған бөлігінде Ережелердің 12.4-тармағында белгіленген мерзім ішінде дереу жүзеге асыруға міндетті.

12.9. Сақтандыру төлемінің даулы бөлігін Сақтандырушы татуласу келісімі жасалған және оны сот бекіткен күннен бастап үш жұмыс күні ішінде немесе осы дау бойынша сот шешімі күшіне енген күннен бастап, егер сот шешімді дереу орындауды бұйырмаса, төлеуі тиіс.

12.10. Сақтандырушы келесі жағдайларда сақтандыру төлемінен ішінара немесе толығымен бас тартуға құқылы:

12.10.1. сақтандырылған адамның қоршаған ортаға зиян келтіргені үшін жауапты тұлғадан шығындар үшін тиісті өтемақы алуы;

12.10.2. Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарламау немесе уақтылы хабарламау;

12.10.3. Сақтандырушының сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру оқиғасы және оның салдары туралы Сақтандырушыға көрінеу жалған ақпарат беруі;

12.10.4. Сақтандыру оқиғасы болған жағдайда Сақтандырушының шығындарды азайту шараларын қасақана қабылдамауы;

12.10.5. сақтандырушының сақтандыру оқиғасының басталу мән-жайларын тергеуде және келтірілген қоршаған ортаға келтірілген залалдың сипаты мен көлемін, сондай-ақ оны жою құнын анықтауда сақтандырушының кедергі келтіруі;

12.10.6. Сақтандырушының сақтандыру оқиғасының орын алуына жауапты тұлғаға қарсы талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ сақтандырушыға талап қою құқығын беру үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы. Егер сақтандыру төлемі бұрыннан жасалған болса, сақтандырушы оны толық немесе ішінара қайтаруды талап етуге құқылы.

Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарламау немесе уақтылы хабарламау, егер ол Сақтандырылған адамның бақылауынан тыс себептерге байланысты болса және осы фактіні растайтын тиісті құжаттар ұсынылған болса, сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуға негіз бола алмайды;

12.10.7. Пайда алушының сақтандыру оқиғасының туындауына бағытталған немесе оның туындауына ықпал ететін қасақана әрекеттері, қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерді қоспағанда;

12.10.8. Пайда алушының Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру оқиғасымен себепті байланысты қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған әрекеттері.

12.11. Сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуға негіз болған жағдайда, Сақтандырушы талап қойылған күннен бастап он жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемін талап еткен тұлғаға сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тарту туралы тиісті шешімді

бас тарту себептерін дәлелді түрде көрсете отырып, жазбаша түрде жіберуге міндетті.және Сақтандырушының (Сақтандырылған адамның, Пайда алушының) Қазақстан Республикасы заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, келіспеушіліктерді шешу үшін сақтандыру омбудсменіне жүгіну құқығы туралы хабарлама.

13-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ

13.1. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда тоқтатылған болып саналады:

13.1.1. келісімшарт мерзімінің аяқталуы;

13.1.2. келісімшартты мерзімінен бұрын бұзу;

13.1.3. Сақтандырушының сақтандыру шарты бойынша сақтандырылған сома мөлшерінде сақтандыру төлемін (сақтандыру төлемдерін) жүзеге асыруы.

13.2. Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылады:

13.2.1. сақтандырылған зат жойылған кезде;

13.2.2. Сақтандырылушы болып табылмайтын сақтандырылушының қайтыс болуы, егер ол ауыстырылмаған болса (ҚР Азаматтық кодексінің 815-бабының 8-тармағы);

13.2.3. сақтандыру оқиғасының болу мүмкіндігі жойылған және сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру оқиғасынан басқа жағдайларға байланысты тоқтатылған кезде;

13.2.4. Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен берген сақтандыру полисіндегі шарттар мен ақпараттың өзгеруі;

13.2.5. көзделген жағдайларда Заң бойынша «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы;

13.2.6. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа жағдайларда.

13.3. Сақтандыру шарты оның мерзімі аяқталған күні сағат 24:00-де тоқтатылады.

Егер мерзімінен бұрын тоқтату көрсетілген мән-жайларға байланысты болса 13.2.1-13.2.5-тармақшаларға сәйкес, сақтандыру шарты көрсетілген мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылады.

13.4. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға әкеп соқтырған мән-жайлар туындағаннан кейін, мүдделі тарап (Сақтандырушы немесе Сақтандырылушы) екінші тарапқа сақтандыру шарты туралы ақпаратты, тоқтату негіздерін көрсете отырып және растайтын құжаттардың көшірмелерін қоса бере отырып, мерзімінен бұрын тоқтату туралы хат жібереді.

13.5. 13.2.1-13.2.5-тармақтарда көрсетілген мән-жайларға байланысты сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін келесі мөлшерде ұстап қалуға құқылы:

Тауар нөмірі	Сақтандыру шарты күшіне енген күннен бастап оның мерзімінен бұрын тоқтатылған күніне дейінгі кезең	Сақтандырушы ұстап қалған сақтандыру сыйлықақысының сомасы (жылдық сақтандыру сыйлықақысының пайызы ретінде)
1.	1 айға дейін қоса алғанда	20
2.	1 айдан 2 айға дейін қоса алғанда	30
3.	2 айдан 3 айға дейін қоса алғанда	40
4.	3 айдан 4 айға дейін қоса алғанда	50
5.	4 айдан 5 айға дейін қоса алғанда	60
6.	5 айдан 6 айға дейін қоса алғанда	70
7.	6 айдан 7 айға дейін қоса алғанда	75
8.	7 айдан 8 айға дейін қоса алғанда	80
9.	8 айдан 9 айға дейін қоса алғанда	85
10.	9 айдан 10 айға дейін қоса алғанда	90
11.	10 айдан 11 айға дейін қоса алғанда	95
12.	11 айдан астам	100

14-БӨЛІМ. ҚАЙТАРУ ҚҰҚЫҒЫ

14.1 Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушы келесі жағдайларда төленген сақтандыру төлемі шегінде Сақтандырушыға (Сақтандырылушыға) талап қоюға құқылы:

14.1.1. Сақтанушының (Сақтандырылушының) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған, сақтандыру оқиғасымен себепті байланысты әрекеттерді (әрекетсіздікті) жасауы;

14.1.2. Қоршаған ортаға келтірілген залал үшін жауапты тұлғаға қарсы Сақтандырушының талап арыз беру құқығы, оны жою құнын сақтандыру шартына сәйкес Сақтандырушы төлейді, ол төлеген сома шегінде сақтандыру төлемін жасаған Сақтандырушыға өтеді;

14.1.3. Сақтандырушының (Сақтандырылушының) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға қатысты талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ талап қою құқығын беру үшін қажетті құжаттарды Сақтандырушыға беруден бас тартуы.

14.2. Сақтандыру нәтижесінде Сақтандырушы өтеген залал үшін жауапты тұлғаға қатысты Сақтандырушының талап арыз беру құқығы сақтандыру төлемін жасаған Сақтандырушыға ол төлеген сома шегінде өтеді.

15-БӨЛІМ. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

15.1. Міндетті экологиялық сақтандыру шартынан туындайтын дау туындаған жағдайда, Сақтандырушы (Пайда алушы) Сақтандырушыға (оның ішінде филиал, өкілдік немесе Сақтандырушының интернет-ресурстары арқылы) талаптарды көрсете отырып және оның талаптарын растайтын құжаттарды қоса тіркей отырып жазбаша өтініш жіберуге немесе өтінішті сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы немесе Сақтандырушы арқылы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі, басқа да бөлек құрылымдық бөлімшесі, интернет-ресурсы арқылы) немесе сотқа «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, міндетті экологиялық сақтандыру шартынан туындайтын дауларды шешу үшін жіберуге құқылы.

15.3. Сақтандырушы Сақтандырушыдан (Пайда алушыдан) өтініш алғаннан кейін бес жұмыс күні ішінде қарап, дауды шешудің одан әрі тәртібін көрсететін жазбаша жауап береді.

15.4. Сақтандырушы (Пайда алушы) сақтандыру омбудсманына шағымданған жағдайда, Сақтандырушы Сақтандырушының (Пайда алушының) өтініші бойынша дауды қарауға және шешуге қатысты құжаттарды сұраныс түскен күннен бастап үш жұмыс күні ішінде сақтандыру омбудсманына ұсынуға міндетті.